

ANTTI PIIPPO

Tytäryhtiötalous – tapaus nimeltä Suomi¹

Tytäryhtiötaloudesta

Termi tytäryhtiötalous juontaa juurensa lähes kymmenen vuoden taakse. Sillä oli silloin negatiivinen kaiku, joka perustui lähtökohtaan, että ulkomaiset yhtiöt ostavat suomalaisyrityksiä ja siirtävät niiden pääkonttorit täältä pois. Suomeen jäisi vain tytäryhtiöitä.

On tietysti hyvä, jos suomalaisyritykset ovat houkuttelevia ostokohteita. Huonoa on se, jos ne myydään alihintaan ja niistä halutaan vain tietotaito, tuotteet ja asiakkaat, mutta tuotanto ja työpaikat siirretään muualle. Näinhän on joissain tapauksissa käynytkin. Se kertoo hyvin selvästi siitä, että Suomessa on ollut ja on edelleen hyviä yrityksiä, mutta niiden toimintaympäristö ei ole ollut riittävän hyvä täällä pysymiseen.

Viime aikoina on lanseerattu myös käsite Kiina-ilmiö. Työpaikkojen katoaminen saadaan kuulostamaan joltain ikävältä flunssa-epidemiältä, johon ei ole lääkettä. Synnytetään vai-

kutelma, että ongelma on meidän ulottumattomissamme. Ulkomainen omistus sinänsä ei ole huono asia. Ongelma on yritysten tarve siirtää toimintaansa Suomen ulkopuolelle, eikä se ole omistukseen sidonnainen asia. Vastaus on edelleen sama: yritykset siirtävät toimintaansa sinne, missä niiden toimintaympäristö parhaiten vastaa yrityksen toimintatapoja ja luo parhaat edellytykset vastata kiristyvään kansainväliseen kilpailuun.

Julkisuudessa on ollut myös esillä illuusio, että Suomesta siirtyisi pois vain suorittavaa työtä halvempien työvoimakustannusten maihin. Näin ei ole. Suomesta siirtyy myös korkean osaamisen työtä; suunnittelua ja johtoa. Myös näitä asioita osataan Kiinassa – ja monessa muussakin maassa.

Tuhannen euron kysymys tänään on siis se, miten Suomeen saadaan lisää työpaikkoja. Millainen Suomen pitäisi olla, että täällä olisi myös yritysten ja työpaikkojen hyvä olla?

¹ Kirjoitus perustuu puheenvuoroon Ekonomipäivillä 11.11.2003.

Yritykset ovat omenapuita

Yritykset ovat kuin omenapuita. Usein omenapuut osaavat lähes vaistonvaraisesti tehdä oikeita asioita: Jos vettä on enemmän puun oikealla puolella, niin se kasvattaa sen puolen juuret vahvemmiksi ja pidemmiksi. Jos valoa tulee enemmän oikealta, niin se kasvattaa oikean puolen oksat vahvemmiksi.

Jos puutarhuri haluaa oikein paljon ja oikein hyviä omenoita puistaan, voi hän kuitenkin vielä tehdä paljon muuta. Puuta voidaan jalostaa, varttaa, lannoittaa ja tarvittaessa jopa istuttaa se parempaan kasvuympäristöön.

Koska pidän omenoista, jatkan vielä vähän tätä metaforaa. Kun elimme aiemmin tiukkarajaisissa kansallisvaltioissa ja suljetuissa talouksissa, oli Suomen valtio vahva puutarhuri, joka päätti miten omenapuita hoidetaan tässä maassa. Tänä päivänä on helppo nähdä, että puutarhoja on muualla monenlaisia.

Ahneen ja laiskan puutarhurin puutarhasa saadaan joka vuosi melko hyvä sato. Puutarhuri on tyytyväinen, eikä tee muuta, kuin poimii iloisena omenoita. Vuosi vuoden jälkeen hän poimii kaikki omenat. Ennen pitkää omenapuu kuihtuu ja omenat loppuvat. Sellaista puutarhuria voi kutsua ryöstöviljelijäksi.

Toista omenatarhaa hoitaa hyvä ja ahke-
ra puutarhuri, joka möyhentää ja karsii, lannoittaa ja hoivaa, taitaapa joskus halatakin puuta. Kyselee vielä muilta puutarhureilta, miten he omiaan hoitavat, oppii uutta ja pohdiskelee koko ajan, voisiko vielä tehdä jotain paremmin. Ja antaa puun tarvittaessa olla ihan rauhassa: kasvaa ja kantaa hedelmää.

Jos omenapuut saivat itse päättää, ei lie-
ne epäselvää kummassa tarhassa ne haluaisivat kasvaa.

Tämän kauniin ja lähes raamatullisiin mit-
toihin yltäneen sadun jälkeen karmii ajatus sii-

tä, että suomalainen konsensusyhteiskunta tai-
taa sittenkin muistuttaa aika paljon tuota ensin
kuvattua puutarhaa, jossa omenapuihin on al-
kanut ilmestyä liian paljon kuivia oksia.

Omenatarhat kansainvälistyvät

Monet yritykset ovat menestyneet globalisaation
murroksessa hyvin, mutta yhteiskunnassa vallit-
see monilta osin vielä ajattelutapa, joka perus-
tuu ihan toisenlaiseen maailmaan. Vahvaan val-
tiolliseen ohjaukseen, epädemokraattiseen kor-
poratismiin, vaihtoehdottomaan konsensus-
seen.

Suomalaisyritykset eivät toimi enää kan-
sallisvaltion suojeluksessa ja valtapiirissä vaan
globaalissa taloudessa tai vähintäänkin Euroo-
pan unionin sisämarkkinoiden vaikutuspiirissä.
Niinpä myöskään kansallisvaltion yksittäiset toi-
met eivät ole ratkaisevia yritysten sijoittautumi-
selle tai menestykselle. Valtion toimenpiteillä
voidaan kuitenkin edelleen lisätä tai tuhota yrit-
täjyyttä tai vaikuttaa yritysten sijoittumispää-
töksiin.

Istuva hallitus ei ole ensimmäinen, joka
kehittelee yrittäjäpolitiikkaa ja huutaa yrittäjyyt-
tä apuun, kun pitäisi saada uusia työpaikkoja
aikaiseksi. Tyly totuus kuitenkin on, että yrittä-
jyys ei nykynuoria kiinnosta. EU:n tutkimuksen
"Flash Eurobarometer 107" mukaan suomalais-
nuoret haluavat Euroopassa vähiten yrittäjiksi ja
mieluiten toisen palvelukseen. Yrittäjyyttä on
kovasti yritetty opettaa, mutta lienee jokin risti-
riita yhteiskunnan arvomaailman ja yrittäjyydes-
tä puhumisen välillä, kun tulos on tämä. Siitä
ei kuitenkaan voine lähteä, että meissä olisi
geneettisesti vähemmän yrittäjyyttä kuin muis-
sa kansoissa, joten kyse on ihmisen päätöksiin
– poliittisiin päätöksiin – luodusta tilanteesta.

Suomen kansantalouden uhkakuvat ovat
meille kaikille tuttuja. Miten hyvinvointiyhteis-

DISCUSSION

kunta voitaisiin säilyttää tulevana 'eläkepommiaikanaikin' – kun suuret ikäluokat siirtyvät lähivuosina työvoiman ulkopuolelle. Edessä on väistämättä verojen korottaminen eikä niiden alentaminen. Se taas olisi Suomen kilpailukyvyn kannalta murskaavaa. Valtion velanotolla olisi kyllä mahdollista piilottaa kansantaloutemme suuri ongelma – elatussuhteen radikaali heikkeneminen. Valtiovelan otto taas lämmittää juuri yhtä pitkään kuin pakkasella housuihinsa laskeminen. Todellinen ongelma, joka on jatkuvasti vähenevät työpaikat ja samanaikaisesti voimakkaasti lisääntyvät tarpeet hyvinvointiyhteiskunnan kustantamiin elatuspalveluihin on kyettävä ratkaisemaan.

Mielestäni sosiaalidemokraattinen hyvinvointimalli on nyt tullut tiensä päähän. Se ei ole kannustanut yrittäjyyttä eikä houkuttellut Suomeen riittävästi uusia työpaikkoja. Painopiste on ennemminkin ollut tulonsiirroissa ja verotuksessa. Suomeen on kyllä luotu tasa-arvoa ja hyvinvointia, mutta samalla unohdettu, mistä hyvinvointi tulee.

Suomalaiset arvostavat yleisesti hyvinvointiyhteiskunnan ihanteita – parlamentaarista demokratiaa, ihmisoikeuksia ja oikeusvaltiota puoluekannasta riippumatta. Niin minäkin. Tähän saakka hyvinvointiyhteiskuntamme rahoitusta on pidetty yllä pääosin korkeilla veroilla ja tulonsiirroilla. Jos hyvinvointia halutaan jakaa, jostain sitä pitää voida ammentaa. Hyvinvointia luodaan vain hyvällä taloudenpidolla ja hyvin pienellä työttömyydellä. Parannus voi lähteä vain siitä, että valtaeliitti oppii tosissaan nostamaan yrittäjyyden sille kuuluvaan tärkeään arvoon yhteiskunnassa. Pitkään on jo tiedetty, että yrittämistä ja uusien työpaikkojen syntymistä vauhditetaan muun muassa pienentämällä työn ja yritysten verotusta.

Nykyinen työttömyysaste kuvaa sitä, että

yhteiskunta ei ole toiminut tai välittänyt toimia parhaalla mahdollisella tavalla työpaikkojen houkuttelemiseksi. Työpaikat ovat syntyneet tai siirtyneet muualle.

Heikentyneitä kansantalouden huoltosuhdetta ja edellä mainittua elatusuhdetta tarkastellaan tilastoista. Tilastot ovat kuitenkin vain peruutuspeili, ja alusta ohjatessa on peruutuspeiliin katsomista tärkeämpää pitää katse tiukasti edessä aukeavassa maisemassa. Jos tänään vielä kärsitään työttömyydestä ja työpaikkojen jatkuvasta vähenemisestä, kärsimykset eivät enää kauan vaivaa, kun väki työmarkkinoilta eläköityy, ja työvoima hupenee työpaikkojen tahdissa. Ainakin työttömyystilastot kaunistuvat. Mutta miten käy hyvinvointiyhteiskunnallemme?

Mistä Suomeen työpaikkoja?

Selvää on, että suomalaiset yritykset eivät muutamassa vuodessa ponkaise täällä pystyyn tarvittavia uusia työpaikkoja. Siksi onkin kysyttävä, miten Suomi houkuttelisi työpaikkoja tänne muualta. Kaikki mitä tehdään Suomen houkuttelevuuden lisäämiseksi, luo varmasti edellytyksiä myös suomalaisyritysten menestymiselle täällä. Tässä yhteydessä en halua puhua investoinneista enkä pääomasijoituksista vaan nimenomaan työpaikkojen houkuttelemisesta.

Maailmalla liikkuu koko ajan työpaikkoja ja kansainvälisen kilpailun ja investointien seurauksena. Jos Suomesta työpaikkoja lähtee, niitä voidaan myös tänne saada. Se edellyttää tietoa yritysten motiiveista ja ymmärrystä siitä kilpailusta, jota valtiot käyvät keskenään työpaikoista ja kansalaistensa hyvinvoinnista.

Suomella, kuten monella muullakin maalla, on olemassa erityisiä organisaatioita tätä tarkoitusta varten. Suomen Invest in Finland Bureau toimii murto-osalla niistä resursseista mil-

lä monet 'kilpailijansa', eikä sen tuottamaa tietoa systemaattisesti seurata ja analysoida poliittisten päätöksentekijöiden toimesta. Toimisto tulisivat siirtää osaksi Finpron kansainvälistä organisaatiota ja sille tulisi taata riittävät resurssit. Sen tulisi raportoida säännöllisesti talousneuvostolle siitä, mitä työpaikkojen houkuttelemiseksi on tehty, missä on epäonnistuttu ja miksi jokin yritys valitsi jonkin muun kohteen kuin Suomen. Vain näin saadaan todella relevanttia tietoa poliittiselle päätöksenteolle yritysten työpaikkojen hankkimisesta Suomeen ja niistä ehdoista, joita siirtämiselle asetetaan.

Tiedotusvälineiden roolista

Tätä tietoa tulisi myös rehellisesti käsitellä julkisuudessa, sillä myös kansalaisilla on oikeus todenmukaiseen kuvaan Suomen houkuttelevuudesta. Jos tiedotusvälineet vain toistelevat tutkimuslaitosten tilastaselvityksiä Suomen kilpailukyvyin erinomaisuudesta ja maamme sosiaalisesta hyvinvoinnista, on selvää, etteivät suomalaiset voi kuin ihmetellä sitä, miksi työpaikat häviävät täältä. Kansalaisille on pystytävä kertomaan ymmärrettävästi, että Suomi on mukana maailmanlaajuisessa kilpailussa työpaikoista ja ettei siinä kilpailussa pärjää vain toistelemalla oman erinomaisuuden mantraa. Poliitikoilta kysytään selkärankaa, kun heidän(kin) olisi otettava vastuulleen siirtyminen hyvinvointipalveluilla kehumisesta ja maamme kilpailukyvyin ihailusta Suomen todenmukaisen kuvan käsittelyyn kansalaiskeskustelussa.

Viimeaikaisessa näytävässä uutisoinnissa yritysten irtisanomisista minua on häirinnyt se, kuinka vähän – tai ei ollenkaan – on uutisissa kiinnitetty huomiota siihen, *miksi* irtisanomisiin on jouduttu. On kovasti surkuteltu, että näin on päässyt käymään. Jutuissa on pohdittu irtisanotujen asemaa, joka on kurja. He varmasti saa-

vat meidän kaikkien sympatiat. On pohdittu irtisanomisaikojen pidentämisen tarvetta. On pohdittu keinoja, joilla irtisanomisia hankaloitettaisiin. Eikö kuitenkin ole parempi, että yritys jatkaa toimintaansa vähemmällä henkilöstöllä kuin että se menee konkurssiin ja kaikki työpaikat häviävät? Tai että yritys saa tarpeekseen maastamme ja jättää sen kokonaan? Insinöörin logiikalla vastaus näihin kysymyksiin on kyllä. Sitten voisi miettiä, mitä voitaisiin yhteiskunnassa muuttaa, jotta yritykset voisivat ennemminkin laajentaa toimintaansa Suomessa kuin supistaa sitä.

Vastuu Suomen tekemisestä houkuttelevaksi on otettava vakavaksi kansalliseksi tehtäväksi. Sitä tehtävää on hoidettava niin tasavallan presidentin, kansanedustajien kuin virkamieskunnankin.

Muutokset edellyttävät aina kerätyn tiedon lisäksi visioita. Olen huolestuneena seurannut, miten Suomesta ovat lähes hävinneet sellaiset tahot, joissa päätoimisesti ruoditaan maailman muutosta ja sen vaikutuksia Suomeen sekä sitä, mitä pitäisi täälläkin tehdä. Maailmalla yleiset think tankit ovat meillä lähes sukupuuttoon kuolleita ja vähäiset rippeet elävät ole-mattomilla resursseilla. Pelätäänkö meillä liikaa, että riippumattomilla ajattelijajoilla saattaisi olla yhteiskunnastamme jotain ikävääkin sanottavaa? Tässä asiassa Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos (ETLA) tai Elinkeinoelämän Valtuuskunta (EVA) voisivat nostaa profiiliaan ja raikastaa suomalaista yhteiskuntakeskustelua tunkkaisesta konsensusumpiosta. Vai onko asia niin yksinkertainen, että ennen kritiikistä vaiettiin, kun pelättiin Kekkosta ja Neuvostoliittoa? Ja nyt vaietaan, kun pelätään kutsujen loppumista Presidentin linnanjuhliin, tai Helsingin Sanomia, joka pitää yhtenä tehtävänään moittia konsensusesta poikkeavia ajatuksia ja niiden esittäjiä

DISCUSSION

epäisänmaallisiksi konsensusveneiden keikuttajiksi. Vai pelätäänkö toisen taantumuksen linnakkeen SAK:n hirmuista kosta – yleislakkoa?

Yritysten yhteiskuntavastuusta

Paljon puhutaan yritysten yhteiskuntavastuusta. En ole oikein osannut suhteuttaa termin sisältöä tai ehkä olen tahallaan halunnut ymmärtää sen väärin. Sanoilla on mahtava voima, ja kun puhutaan yritysten yhteiskuntavastuusta, saattaa syntyä käsitys, että yrityksillä olisi vastuu hyvinvointiyhteiskunnan säilymisestä. Yritykset kantavat vastuuta monista asioista, mutta yhteiskunnan toimivuudesta ja sen taloudesta kantaa vastuun eduskunta. Ja toimiva yhteiskunta on yritysten menestyksen edellytys.

Suuri ongelma Suomessa on vallan keskittyminen eduskunnan ulkopuolelle; SDP:n, SAK:n, TT:n ja valtamedian muodostamalle konsensuseliitille. Tästä olen viime aikoina puhunut paljon; monen mielestä ehkä hiukan liikaakin. Kiitos silti maakuntalehdille näille ajatuksille saamastani palstatilasta. Mielestäni on käsittämätöntä, että meillä on ollut yli 30 vuotta ei-sosialistinen enemmistö eduskunnassa, mutta siitä huolimatta me ajamme kansallisena strategiana sosiaalidemokraattista ohjelmaa.

Suomeen olisi saatava uusi poliittinen ja taloudellinen voimakeskittymä konsensuseliitin vastapainoksi. Se voisi toteuttaa ei-sosialistista hyvinvointimallia, joka poikkeaisi itse asiassa vain vähän tavoitteiltaan sosiaalidemokraattisesta mallista. Huomattava ero olisi niissä keinoissa, joilla hyvinvointi rahoitetaan ja saavutetaan.

Näen, että suomalainen yhteiskunta tulee kehittymään kaksipuoluejärjestelmän suuntaan. Vaihtoehdoksi nousee euroliberalismi, jonka pohjana ovat eurooppalaiset arvot ja liberaali talouspolitiikka. Se tulee nousemaan vaihtoeh-

doksi yksisilmäiselle konsensukselle, joka pönkittää nykymallista sosiaalidemokraattista yhteiskuntaa.

Otetaanpa askel taakse, jotta nähdään koko kuva. Kun nykymallista hyvinvointiyhteiskuntaa alettiin rakentaa sata vuotta sitten, oli sosiaalidemokraattien ideologisena tavoitteena rahoittaa hyvinvointi tuotantovälineiden sosialisoinnilla ja suunnitelmataloudella. Sittemmin linjaa hieman viilattiin, kun sosialismi ja suunnitelmataloudet romahtivat ympäriltä. Todettiin, ettei tuotantovälineitä tarvitsekaan siirtää valtion omistukseen, vaan riittää, että valtio kontrolloi niitä. Tämän historian kuluessa Suomeen syntyivät parlamentin ulkopuolelle vahvat korporaatiot ja niitä tukeva valtamedia. Tämä konsensuseliitti on päättänyt, miten maa makaa. Ja päättää edelleen. Minä tiedän tämän; olinhan siellä aikanani minäkin, kunnes kyllästyin.

Konsensuseliitiltä on jäänyt huomaamatta, tai se ei halua tunnustaa, että maailma ympärillä on muuttunut. Maailmankauppaa on vapautettu ja globalisaatio on merkinnyt kansallisten rajojen murtumista monellakin tavalla. Tieto kulkee vapaasti ja ihmiset liikkuvat, näkevät ja ymmärtävät asioita toisin kuin ennen. Ehkä Suomen geopoliittinen asema, pitkä riippuvuus Neuvostoliitosta ja sen kanssa tehdystä kaupasta sekä kansalliset perinteet vallitsevan olotilan kyseenalaistamattomuudesta ovat olleet omiaan säilyttämään meillä suljetun talouden ja suljetun henkisen ilmapiirin piirteet.

Globalisaatiomuutos alkoi jo yli kymmenen vuotta sitten. Monet yritykset ovat oivaltaaneet muutoksista avautuneet mahdollisuudet, mutta yhteiskunnan ulkoparlamentaariset valtarakenteet pitävät kynsin hampain kiinni vanhoista toimintamalleista. Mitä pidempään väistämätöntä muutosta vastustetaan, sitä draa- matisempänä ja kipeämpänä se tullaan kohtaa-

maan. Nykyisten voimien varaan rakentuva suomalainen konsensus tulee joka tapauksessa murtumaan. Jos murros tulee vasta ammattiyhdistysliikkeen voimailunäytösten kautta niin kuin se tapahtui Englannissa, yritysten ja yhteiskunnan on siihen varauduttava.

Poliittinen murros on väistämättä edessä. Mielenkiinnolla luin Financial Timesista vähän aikaa sitten Viron ja Iso-Britannian pääministerien yhteisen kirjoituksen eurooppalaisen kilpailukyvyyn edellytyksistä. Siinä vaaditaan eurooppalaisille maille vapautta innovatiivisiin ja epäkonventionaalisiin ratkaisuihin kilpailukyvyyn ja sitä kautta hyvinvoinnin säilyttämiseksi. Euroliberalismia parhaimmillaan.

Samassa kirjoituksessa Parts ja Blair peräänkuuluttavat valtioiden vapautta määrätä verotuksestaan jatkossakin; ilman EU-tason harmonisaatiota. Maiden välinen verokilpailu on tämän päivän todellisuutta. Samoin kuin globalisaatio toi maailmanlaajuisen kilpailun yritysten välille, on se nyt tuomassa kilpailun maiden välille. Tätä kilpailua ei saisi estää, koska viime kädessä sitä kautta maat joutuvat miettimään valtion todellista roolia ja sitä, miten valtion tulisi toimia kansalaistensa ja yritysten hyvinvoinnin takaamiseksi.

Sosiaalidemokratia edustaa tänä päivänä yhteiskunnallista konservatismia ja nurkkapatriotismia. Myös kansakuntien välinen terve vero- ja muu kilpailu nähdään suurena mörkönä. Hyvinvointi ja menestys tulevaisuudessa edellyttää uutta lähestymistapaa ja muutosta ajattelussa. Kilpailussa pärjäämistä.

Suljetusta taloudesta avoimeen

Uutta ajattelua tarvitaan tietysti monissa yrityksissäkin. Suomessa perinteisesti tehdään joku hieno keksintö, sitten se tuotteistetaan ja päätetään markkinoida se jollekin. Ja toivotaan, että

joku vielä haluaisi ostaakin sen. Innovaatio on Suomessa synonyymi tekniselle keksinnölle.

Teknologia on kuitenkin vain väline. Innovaatio pitäisikin entistä useammin nähdä uutena toimintamallina, organisoitumisinnovaationa, tai konseptina. Ei siis tarvitse aina vaan miettiä mitä tehdään, vaan miten tehdään asioita uudella tavalla. Kun ympäröivä yhteiskunta on jähmettynyt, ei luovuus kuki helposti yrityksissä eikä kansalaistenkaan ajatuksissa. Jo tästä syystä on suomalainen konsensus murrettava.

Helsingin Sanomat on loistava esimerkki suljetussa taloudessa hyvin menestyneestä yrityksestä. Liittoutumalla ja tukemalla suomalaista konsensuseliittiä se on kasvattanut asemaansa ja kerännyt voitot kotiin. Samalla se on kuitenkin myynyt henkisen journalistisen liikkumattomansa ja vaihtanut alkuperäiset nuorsuomalaiset Eurooppaan suuntautuneet liberaalit perintensä sosiaalidemokratian äänitorveksi. Uskon, että käynnissä on viivytystaistelu levikin ylläpitämiseksi. Yritysten kannattaa miettiä haluavatko ne tukea Helsingin Sanomien journalismia ilmoituksillaan.

Ajatelkaapa sitä aikaa, kun sosiaalidemokraattiselle yhteiskuntamallille syntyy riittävä poliittinen vastavoima. Enkä usko siihen kuluvan kovinkaan pitkää aikaa. Silloin on valtamediankin valittava puolensa, koska uskon, että euroliberalismi tulee haastamaan myös tiedotusvälineet. Jopa Helsingin Sanomat voi joutua jäämään demarien "Pravdaksi" tai sitten omakseen uuden yhteiskuntamallin mukaisen vapaan lehdistön roolin. Roolin, jossa media suhtautuu valtaa pitäviin rakentavan kriittisesti, eikä yksisilmäisesti tukien. Molemmissa vaihtoehdoissa lehden levikki tulee luultavasti pienenemään, mutta uskon, että uudistuksen tielle lähtevä on useimmiten lopuksi voittajien joukossa.

En voi olla kommentoimatta SAK:n pu-

DISCUSSION

heenjohtajan Lauri Ihalaisen taannoin Helsingin Sanomissa julkistamaa ehdotusta 'työn ja pääoman uudesta liitosta'. Hän ehdotti, että työntekijä- ja työnantajajärjestöt istuisivat yhteisen konsensuspöydän ääreen sopimaan toimialakohtaisista strategioista. Hyvää on se, että ongelmat on tunnistettu. Minä edelleen väitän, että vanhoilla metkuilla näitä ongelmia ei ratkaista. Eivät maailmanmarkkinoilla toimivat yritykset, olivat ne sitten suomalaisia tai ulkomaisia, voi enää tehdä päätöksiä suomalaisen ay-liikkeen tai muidenkaan etujärjestöjen yhteisillä sopimuksilla. Yhtiöiden on tehtävä päätökset omissa asioissaan ja eduskunnalle kuuluu valta ja vastuu siitä kuinka hyvin ja minkälaisia työpaikkoja Suomi houkuttelee.

Ymmärrän kyllä hyvin Ihalaista. Hänen ehdotuksensa on täysin looginen konsensusyhteiskunnan lähtökohdista. Jos Tasavallan Presidentti Tarja Halonenkin näkee ay-liikkeen vallan vahvistamisen ratkaisuna globalisaation tuomiin ongelmiin ja pitää verokilpailua sellaisena ongelmana, jota pitäisi ratkoa YK:ssa, ei ole ihme, että SAK:n ehdotukset perustuvat samaan ajatteluun.

Lopuksi

Olen tässä kirjoittanut työpaikkojen saamisen tärkeydestä ja yritysten toimintaympäristön uudistamisen tarpeesta Suomessa. Olen kirjoittanut suomalaisen yhteiskunnan edessä olevasta välttämättömästä murroksesta ja ajattelun tuulettamisen tarpeesta. Olen kirjoittanut poliittisen muutoksen tarpeesta. Olen tehnyt konkreettisia ehdotuksia liittyen Invest in Finland Bureaun toimintaan sekä think tankien vahvistamiseen. Olen kirjoittanut lehdistön vapaudesta ja valtamedian muutospainesta.

Mutta vielä niistä omenapuista ja hyvästä puutarhurista. Toivon todella, että omenapuittemme risusavotta alkaisi päättää pian. Ja omenakorissamme olisi paljon uusi maukkaita lajikkeita vanhojen laatuju lisäksi. Kukaties seuraava sukupolvi voi niistä omenoista puser-taa hyvät calvadokset ja nostaa maljan niille puutarhureille, jotka lähtivät kääntämään isänmaan mullat parlamentaarisen demokratian palauttamiseksi ja tekivät Suomesta eurooppalaisen ihmisoikeuksia kunnioittavan oikeusvaltion. ■